

Horst en Voordelaan

Adres Horst en Voordelaan, ongenummerd

Naam object Brug over de Veenwatering

Kadastraal D 2673

situatie september 2012

Inleiding

BOOGBRUG uit omstreeks 1840 over de Veenwatering, die gebouwd is naar aanleiding van een geschil tussen de kasteel eigenaren van Ter Horst en Duivenvoorde.

Johan Nicolaas J. Steengracht breidde na zijn huwelijk in 1830 met de kasteelvrouwe van Duivenvoorde, Henriëtte J.A. Neukirchen, het bezit van zijn vrouw uit door diverse aankopen ten westen van de Schenk. Zo verwierf hij diverse boerderijen langs de Raaphorstlaan.

De bereikbaarheid stuitte daarbij echter op een probleem op het moment dat hij van zijn buurman, die langer de Horstlaan als verbindingsweg mocht gebruiken. Daar kwam bij dat er sinds de prehistorie al maar slechts een beperkt aantal wegen waren tussen de strandwal waarop de Rijksstraatweg ligt en die van de Veurseweg. Het tussengelegen gebied was drassig en moeilijk toegankelijk. Tussen de Landscheidingsweg en de Oude Rijn was dat in de eerste plaats de Papeweg, die beide kerkdorpen verbond, en de inmiddels verdwenen Veenweg (nu de Laan van Pluymestein), richting Veur. Tot slot was er de Horstlaan, die als Voor- en Achterlaan eigendom was van de kasteelheer van Ter Horst. Resultaat was dat Jonkheer Steengracht op zijn grondgebied vanuit kasteel Duivenvoorde een eigen Achterlaan liet aanleggen die aansloot op de Raaphorstlaan. De laan die ook bekend stond als de Duivenvoordseweg wordt nu Hort en Voordelaan genoemd. De belangrijkste voorziening was de bouw van de brug over de Veenwatering. De voormalige pachtboerderij van Duivenvoorde, Raaphorstlaan 1 die naast de laan ligt, wordt Achterlaanhoeve genoemd.

Beschrijving

De in een sobere Traditioneel–Ambachtelijke stijl vormgegeven vrijstaande bakstenen boogbrug over de Veenwatering is opgetrokken in rode baksteen (kruisverband). De brugverbinding met korfboogvormige overkluizing heeft een brugdek dat naar het midden toe stijgt. De overkluizing wordt aan beide zijden geflankeerd door lisenen, die ook voorkomen op de hoeken van de landhoofden. De sierlijke geprofileerde gietijzeren brugleuning bestaat uit op hardstenen neuten geplaatste balusters met bolornamenten waarbij de lisenen een decoratief uiteinde hebben.

Waardering

De brug is van algemeen belang vanwege de architectuurkundige, cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarde:

- als onderdeel van een verbindingsweg die in het midden van de 19de eeuw in opdracht van de kasteelheer van Duivenvoorde is aangelegd;
- als typologisch goed herkenbaar voorbeeld van een gemetselde boogbrug uit de 19de eeuw die wat betreft de hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering vrij gaaf is;
- omdat het object beeldbepalend is gesitueerd in het open veenweide landschap van de Veenzijdse polder.